

убия”⁵⁹ (*Đurić 1989: 24*)⁶⁰. Без да оспорвам горните две хипотези – те имат своите сериозни лингвистични основания – на мен ми се струва, че понятието би могло да произхожда от арабски през турски от “mahremane” – тайно, интимно.

Затварянето на семантичния кръг около понятието махриме е осъществено по превъзходен начин от Фрейзър (*Fraser 1992: 245*). Спектърът от концепти, които пораждаат изброените по горе диалектни интерпретанти, съгласно неговия анализ, варира от “опетнен” (всички лексеми с етимология от санскритското *mraks* – “петно”), през опозорен (*пратло*), до “изолиран” (*палечидо*).

В общността на калдерашите в България, за махриме се считат съприкосновенията с менструална кръв, сперма, урина, фекалии и мърша. Особено омърсяваща е копрофагията. В тази посока водят и изследванията сред ромските групи в САЩ – разграничаване между горната част на тялото (глава, уста), която трябва да е чиста и долната част (гениталии, анус), която е махриме (*Kephart 1987; Sway 1988*).

Иска ми си обаче, да се върна към смисъла на понятието табу. Терминът произхожда от полинезийската дума *тапу* (*табу*), която означава едновременно две неща – от една страна “свещено” от друга страна “забранено”. Антиномът на табу е думата *ноа*, която означава “обичаен”, “общ”, “достъпен”. Табуто е забрана от особен вид, според която хората, които са табу, са опасни за себе си и за околните поради притежанието на духовна сила – *мана*. Въсъщност табуто е специфичен вид “свещен страх”. Негова особено важна характеристика е, че наказанието за престъпване на дадено табу се предоставя на вътрешен механизъм – индивидът върва в съществуването и предаването на маната и сам налага рестрикции на своето поведение (*Фройд 1913; Радклиф-Браун 1997*).

Понятието махриме, подобно на табуто, съдържа два различни аспекта. От една страна то означава “замърсяване” от друга страна “отхвърляне” от обществото (*Sutherland 1975: 13*). За разлика от табуто обаче, и двата аспекта принадлежат на един и същ семантичен план на израза – негативен социален феномен. Казано с други думи, не е коректно от академична гледна точка да се говори за ромска система от табуто, тъй като липсва позитивният социален феномен – свещеното. Нещо повече, индивидът често пъти се опитва да скрие или отрече омърсяването и това понякога става причина за провеждането на мешере (*Sway 1988*). Тоест, липсата на елемента на свещеното води до липса на изграждане на вътрешен регулативен механизъм. Обявяването на нещо или някого за махриме обикновено се извършва от общността към

---

⁵⁹ *марав* – бия, чукам; *мархонав* – премръзвам; *мударав* – убивам; *мерав* – умирам

⁶⁰ От тук Джурич прави тълкуването, че “мариме” означава “нечистоттата на чуждото е извор на смърт”. Въсъщност ромската дума за “смърт” – *мериба* – също е близка до този корен